

Informācija par Eiropas tirgus infrastruktūras regulas (European Market Infrastructure Regulation (EMIR)) prasību ieviešanu

2012. gada 16. augustā stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (turpmāk tekstā - EMIR). Līdz ar EMIR tika pieņemta virkne normatīvu dokumentu, kas to ievieš un papildina. Lielāka daļa EMIR īstenošanas regulu un prasību pakāpeniski stājas spēkā 2013.gadā un 2014.gadā. EMIR regula ievieš noteikto procedūru, kartību un saistības, kādas ir jāievēro slēdzot darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem gan biržā, gan ārpus biržas (privātā kārtā).

Kam ir saistoša EMIR?

Personām, kas ir reģistrētas Eiropas Savienībā(ES) vai Eiropas ekonomikas zonā (EEZ) un slēdz darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem gan biržā, gan ārpus biržas (privātā kārtā) - arī slēdzot darījumus ar ārpus ES vai EEZ reģistrētām personām.

Kas ir „darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem” EMIR ietvaros?

Tie ir definēti EMIR 2(5).pantā un uzskaitīti Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2004/39/EK I pielikuma C iedaļas 4.-10.punktā. Tādi, piemēram, ir: iespēju (options), standartizēti nākotnes (forward), mijmaiņas (swap), valūtu tirdzniecības (forex)s un citi darījumi, kas saistīti ar vērtspapīriem, valūtām, procentu likmēm vai ienesīgumu vai citiem atvasinātiem instrumentiem, finanšu indeksiem vai finansiāliem pasākumiem un par ko var norēķināties ar fizisku piegādi vai skaidrā naudā.

Klienta pienākumi EMIR prasību izpildei

- jāsaņem LEI numurs;
- noteiktā kārtībā jāziņo par darījumu jaunizveidotajiem darījumu reģistriem (trade repositories)¹;
- slēdzot līgumu ar darījuma partneri jāparedz savlaicīga tirdzniecības darījumu apstiprināšana;
- slēdzot līgumu ar darījuma partneri jāparedz portfeļa saskaņošana ar darījuma partneri (reconciliation) par nepabeigtajiem (outstanding) darījumiem. Portfeļa saskaņošanas regularitāti nosaka kopējs darījumu apjoms;
- slēdzot līgumu ar darījuma partneri jāparedz portfeļa sablīvēšanas kārtībā nepabeigtajiem (outstanding) darījumiem (tikai gadījumā, ja nepabeigto darījumu skaits pārsniedz 499) ;
- slēdzot līgumu ar darījuma partneri jāparedz noteikta strīdu izskatīšanas kārtība;
- ir jāpilda tīrvertnes (clearing) pienākums lielajiem darījumiem (virs 1 miljarda EUR (ja vien Komisijas deleģētās regulas (ES) 149/2013 11.pants neparedz lielāko vērtību)).

Kas ir LEI numurs un kur to var saņemt?

Pre-LEI / LEI (legal entity identifier) numurs ir unikāls 20 zīmju kods, kas ir izstrādāts saskaņā ar ISO 17442 standartiem. To pēc noteiktas procedūras piešķir akreditētas iestādes, kas ir uzskaitītas šajā sarakstā:

http://www.lei.org/publications/gls/lou_20131003_2.pdf

¹ Ir iespējams noslēgt vienošanos ar Banku, deleģējot Bankai ziņošanas pienākumu Klienta vārdā.

Informācija par Eiropas tirgus infrastruktūras regulas (European Market Infrastructure Regulation (EMIR)) prasību ieviešanu

Informējam, ka Bankas pre - LEI kods ir 529900WIP0INFDAWTJ81.

Kādā veidā ir jāziņo par darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem?

Datus par darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem darījuma pusēm ir jāziņo ne vēlāk kā nākamajā darbadienā pēc līguma noslēgšanas, grozīšanas vai izbeigšanas. Dati ir jāziņo akreditētām iestādēm, kas ir uzskaitītas šajā sarakstā:

<http://www.esma.europa.eu/page/Registered-Trade-Repositories>

Ziņošanas pienākums ir visām ES un EEZ reģistrētām personām, kas veic jebkādas darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem. Ziņošanas pienākums ir abām darījumu pusēm. Gadījumā, ja jūsu darījuma partneris ir reģistrēts ārpus ES vai EEZ, tad Jums no savas puses ir jāziņo par darījumu un jāsniedz dati par Jūsu partneri.

Ziņošanai noteikto datu apjomu, saturu un formu var uzzināt no attiecīgā darījumu reģistra.

Kādā veidā ir jāveic darījumu apstiprināšana ar darījuma partneri?

Darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem darījuma pusēs apstiprina elektroniskā veidā, ja vien tas ir iespējams, to darot pēc iespējas ātrāk un vēlākais saskaņā ar tabulu (ja vien Komisijas deleģētās regulas (ES) 149/2013 12.pants neparedz citu kārtību).

Ja kaut viens no darījuma partneriem izveido pozīcijas, kas pārsniedz tīrvērtes sliekšni (virs 1 miljarda EUR):

Atvasinātā finanšu darījuma veids	Darījuma izpilde	Termiņš
Kredītriska mijmaiņas un procentu likmju mijmaiņas darījumiem (credit default & interest rate swaps)	līdz 2014.gada 28.februāris (ieskaitot)	Līdz 2 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Kredītriska mijmaiņas un procentu likmju mijmaiņas darījumiem (credit default & interest rate swaps)	no 2014.gada 1. marta	Līdz 1 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Visiem citiem darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem	līdz 2013.gada 31.augusts (ieskaitot)	Līdz 3 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Visiem citiem darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem	2013.gada 1.septembris līdz 2014.gada 31.augusts (ieskaitot)	Līdz 2 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Visiem citiem darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem	no 2014.gada 1. septembra	Līdz 1 darba dienas beigām pēc izpildes datuma

Informācija par Eiropas tirgus infrastruktūras regulas (European Market Infrastructure Regulation (EMIR)) prasību ieviešanu

Ja kaut viens no darījuma partneriem neizveido pozīcijas, kas pārsniedz tīrvērtes sliekšni (virs 1 miljarda EUR):

Atvasinātā finanšu darījuma veids	Darījuma izpilde	Termiņš
Kredītriska mijmaiņas un procentu likmju mijmaiņas darījumiem (credit default & interest rate swaps)	līdz 2013.gada 31.augusts (ieskaitot)	Līdz 5 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Kredītriska mijmaiņas un procentu likmju mijmaiņas darījumiem (credit default & interest rate swaps)	2013.gada 1.septembris līdz 2014.gada 31.augusts (ieskaitot)	Līdz 3 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Kredītriska mijmaiņas un procentu likmju mijmaiņas darījumiem (credit default & interest rate swaps)	no 2014.gada 1. septembra	Līdz 2 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Visiem citiem darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem	līdz 2013.gada 31.augusts (ieskaitot)	Līdz 7 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Visiem citiem darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem	2013.gada 1.septembris līdz 2014.gada 31.augusts (ieskaitot)	Līdz 4 darba dienas beigām pēc izpildes datuma
Visiem citiem darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem	no 2014.gada 1. septembra	Līdz 2 darba dienas beigām pēc izpildes datuma

Kādā veidā ir jāveic portfeļa saskaņošana par nepabeigtajiem (outstanding) darījumiem ar darījuma partneri (reconciliation)?

Darījuma partneri, rakstiskā vai līdzvērtīga elektroniska formā vienojas par kārtību, kāda tiek veikta portfeļu saskaņošana par nepabeigtajiem (outstanding) darījumiem. Slēdzot tāda veida darījumus ar vai caur Banku, ir paredzēta atsevišķā Bankas procedūra, pielietojot kuru, Banka Jums nosūtīs datus par nepabeigtajiem (outstanding) darījumiem saskaņošanai, ievērojot zemāk noteikto regularitāti.

Portfeļa saskaņošanas regularitāte tiek noteikta saskaņā ar tabulu (ja vien Komisijas deleģētās regulas (ES) 149/2013 13.pants neparedz citu kārtību).

Ja kaut viens no darījuma partneriem izveido pozīcijas, kas pārsniedz tīrvērtes sliekšni (virs 1 miljarda EUR):

Nepabeigto (outstanding) darījumu skaits	Regularitāte
500 un vairāk	Katru darbadienu
51-499	Vienu reizi nedēļā
Līdz 51	Vienu reizi ceturksnī

Informācija par Eiropas tirgus infrastruktūras regulas (European Market Infrastructure Regulation (EMIR)) prasību ieviešanu

Ja kaut viens no darījuma partneriem neizveido pozīcijas, kas pārsniedz tīrvērtes sliekšni (virs 1 miljarda EUR):

Nepabeigto (outstanding) darījumu skaits	Regularitāte
Virs 100	Vienu reizi ceturksnī
100 vai mazāk	Vienu reizi gadā

Augstākminētā salīdzināšanas pienākuma izpildei uzskatāms, ka Banka un Jūs kā klients esat vienojušies par šādu darījumu apstiprināšanas kārtību:

1. Jūs kā klients, saņemot nepabeigto darījumu salīdzināšanas sarakstu, nekavējoties pārbaudiet nepabeigtos darījumus, to būtiskos noteikumus un novērtējumu un ne vēlāk kā 3 (trīs) darba dienu laikā (ikdienas salīdzināšanas gadījumā - vienas darba dienas laikā), nosūtiet iebildumus Bankai, ja tādi radušies.
2. Ja Jūs iepriekš minētajā termiņā neesat nosūtījis Bankai iebildumus, uzskatāms, ka darījumu salīdzināšana ir notikusi un dati ir apstiprināti pilnībā un ir pareizi.
3. Ja Jūs esat nosūtījis Bankai iebildumus par atsevišķu nepabeigto darījumu, uzskatāms, ka salīdzināšana nav notikusi tikai attiecībā uz attiecīgo strīdus darījumu, kamēr pārējie nepabeigtie darījumi, to būtiskie noteikumi un novērtējums uzskatāmi par apstiprinātiem pilnībā un ir pareizi.

Kādā ir kārtība strīdu izskatīšanai darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem?

Saskaņā ar Eiropas Komisijas deleģētās regulas (ES) 149/2013 15.pantu, Darījuma partneriem, veicot savstarpējus darījumus ar ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, slēdzot līgumu, vajadzētu vienoties par sistēmu, kā izšķirt attiecīgos strīdus, ja tādi rodas. Sistēmai vajadzētu saturēt atsauci uz strīdu izšķiršanas mehānismiem, piemēram, trešo pušu arbitrāžu vai tirgus aptaujas mehānismu un jāreģistrē vismaz laiku, cik ilgi strīds ir neizšķirts, strīdā iesaistītos darījuma partnerus un summu, par kuru ir strīds, kā arī jāparedz atsevišķā strīdu izskatīšanas procedūra strīdiem, kas nav izskatīti 5 darbadienu laikā, vai strīdiem starp darījuma partneriem attiecībā uz ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuru vērtība pārsniedz 15 miljonus, un kuri nav izpildīti vismaz 15 darbdienu laikā.

Augstākminētā izpildei uzskatāms, ka Banka un Jūs kā klients esat vienojušies par šādu savstarpēju strīdu izskatīšanas kārtību:

Salīdzināšanas (reconciliation) procesā izteiktajos Jūsu kā klienta iebildumos norādītie strīdi tiek risināti labā ticībā un savlaicīgi pušu sarunu ceļā ar mērķi panākt starp pusēm pastāvošo domstarpību risinājumu. Gadījumā, ja strīds attiecībā uz strīdus darījumu netiek atrisināts 5 (piecu) darba dienu laikā no brīža, kad puse ir nosūtījusi iebildumus, pusēm paziņojot par to savstarpēji, strīdus ātrākai risināšanai tiek piesaistītas attiecīgās puses augstākstāvošās amatpersonas.

Gadījumā, ja strīds netiek atrisināts 10 (desmit) darba dienu laikā, tas tiek pakļauts starp Banku un Jums noslēgto ieguldījuma pakalpojuma līgumā, kas regulē līgumattiecības darījumiem ar atvasinātiem finanšu instrumentiem, noteiktajai strīdus risināšanas kārtībai.

Informācija par Eiropas tirgus infrastruktūras regulas (European Market Infrastructure Regulation (EMIR)) prasību ieviešanu

Banka katram darījumam sagatavo EMIR regulā noteikto Darījuma unikālo identifikatoru (UTI), kas tiks norādīts Bankas sagatavotajā apstiprinājumā. Klientam, veicot ziņošanu darījumu reģistriem, ziņojumā jānorāda Bankas norādītais identifikators.

Klients var pilnvarot Banku veikt noteiktas darbības klienta vietā, un tieši, ziņot par darījumiem jaunizveidotajiem darījumu reģistriem (trade repositories).

Parakstot apliecinājumu, Klients apliecina, ka ir iepazinies ar šī pielikuma saturu, klientam ir pilnībā skaidri savi pienākumi un rīcībā jautājumos, kas skar viņa un Bankas attiecības EMIR regulas izpildē.

klients vēlas noslēgt vienošanos ar Banku, deleģējot Bankai ziņošanas pienākumu klienta vārdā²;

klients nevēlas noslēgt vienošanos ar Banku, un aņņemas pildīt ar EMIR regulu uzliktos pienākumus ziņot darījumu reģistram patstāvīgi.

Paraksts, paraksta atšifrējums, datums, vieta.

Detalizēta informācija par EMIR ir pieejama Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes mājas lapā:

<http://www.esma.europa.eu/page/European-Market-Infrastructure-Regulation-EMIR>

² Šim nolūkam starp Banku un klientu tiek noslēgta atsevišķa vienošanās. Vienošanās nenoslēgšanas gadījumā, klients ir patstāvīgi atbildīgs par ziņošanas pienākumu darījumu reģistram.